به نام خداوند جان و خرد

درس اول (ذخیره دانشی)

حواس ۵گانه

ابزارهای شناخت و آگاهی از جهان

قبل از سخن گفتن ⬅ حواس۵ گانه

بعد از سخن گفتن ⬅ دانسته‌های دیگران تفکر و نقل

ذخیره دانشی

دانش عمومی

انسان ها با ورود به جهان اجتماعی و ارتباط با دیگرانی که در آن جهان زندگی می کنند، مجموعه ای از آگاهی ها و دانش ها را کسب می کنند که به آن دانش عمومی می گویند.

- گسترده ترین بخش ذخیره دانشی
- کمتر درباره آن می اندیشیم.
- بیشتر آن را به کار می بریم.
- در تعامل با دیگران به کار می بریم.
- به سبب عادت از نظر ما پنهان بوده است.
- مانند هوا (دانش عمومی) برای انسان (زندگی اجتماعی) است.
- از طریق احساس، مشاهده و عمل روزانه خود در زندگی مشترک با خانواده و دیگران فرا می گیریم.
- حاصل از زندگی است و انسان ها آن را در طول زندگی خود به دست می آورند.

دانش علمی

بخشی از دانش که با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می آید و عمیق تر و دقیق تر از دانش عمومی است.

- با اندیشه در دانش عمومی به دست می آید.
- عمیق تر و دقیق تر است.
- آسیب ها و اشکالات دانش عمومی را شناسایی می کند.
- از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع می کند.
- با تحصیل در مدرسه و دانشگاه به صورت تخصصی به دست می آید.

زبان فارسی

علمی ⬅ دانش متخصصان زبان فارسی

عمومی ⬅ سخنگویان زبان فارسی

کنش آدمی وابسته به **آگاهی** است بدون آگاهی انجام نمی شود.

کدام نوع ذخیره دانشی از نظر ما پنهان است چرا؟ ⇒ **عمومی – عادت**

جهان اجتماعی، یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می دهد.

تاثیر دانش علمی افراد بر دانش عمومی

- درک عمیق از شناخت عمومی جهان اجتماعی
- شناسایی آسیب‌ها و اشکالات شناخت عمومی
- قدرت دفاع از حقایق موجود در شناخت عمومی

تلاش‌های علمی چه پیامدهایی به دنبال دارد؟

تلاش‌های علمی ⬅ بر ذخیره دانش علمی جامعه می افزاید و دانش عمومی را نیز غنی تر می کند.

دانش علمی جامعه چگونه شکل می گیرد و توسعه پیدا می کند؟

دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می گیرد و پیشرفت می کند. یعنی هر وقت در جامعه مسئله خاصی مطرح می شود، زمینه لازم برای پیدایش و رشد دانش علمی نسبت به آن نیز فراهم می شود.

- مثال ⬅ کاهش یا افزایش بی‌رویه جمعیت یک کشور ⬅ علم جمعیت شناسی
- مثال ⬅ مسائل اقتصادی در یک جامعه ⬅ علم اقتصاد

در برخورد با مسائل اجتماعی چه تفاوتی بین افرادی که دانش عمومی و علمی دارند، وجود دارد؟

- کسانی که از دانش عمومی برخوردارند ⬅ این مشکلات را می شناسند و برای حل برخی از آنها راهکارهایی پیشنهاد می دهند.
- افرادی که شناخت علمی دارند ⬅ از شناختی دقیق برخوردارند و می توانند برای آنها راه حل‌های صحیح پیدا کنند.

در جامعه، حل تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی چگونه انجام می‌شود؟

۱. دست برداشتن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر (اصولا دانش علمی از رونق باز می‌ماند)

۲. با طرح ایده‌های جدید

جهان‌های اجتماعی مختلف بر اساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

تعریف جهان متجدد از دانش علمی چیست؟ پیامد این تعریف چیست؟

جهان متجدد، بر اساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می دانست و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی کرد.

پیامد ⬅ تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می آورد.

نتیجه تعارض در دانش علمی و عمومی چیست؟ (مثال گالیله ⬅)

۱. ارتباط دو سویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می شود و دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند.

۲. دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.

ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) در کشور ما به چه دلیل مطرح شده است؟

- جلوگیری از ایجاد تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی.
- جلوگیری از قطع ارتباط دو سویه دانش عمومی و دانش علمی.
- حمایت همه جانبه دانش عمومی از دانش علمی
- ایجاد زمینه مناسب برای رشد و رونق دانش علمی
- افزایش توان دانش علمی در حل مسائل و مشکلات دانش عمومی

علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟

✓ همسو با هویت فرهنگی خودمان باشد.

✓ ناظر به حل مسائل جامعه خودمان باشد. یعنی ⬅️ در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد.

✓ دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط را داشته باشد یعنی ⬅️ به زبان و منطق جهان شمول سخن بگوید + در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.

بسیار مهم: سه دیدگاه درباره رابطه دانش عمومی و دانش علمی

نمودار	ویژگی‌ها
	تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست. دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه پذیری و فرهنگ پذیری به دست می آید اما شناخت علمی از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می آید. دانش علمی راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است. دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است. دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.
	تفکیک دانش علمی راه کشف واقعیت و دانش عمومی حاصل از زندگی افراد است را انکار می کند. همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می داند. دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت بلکه بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می کنند. برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می داند. دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می داند. در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می پاشد.
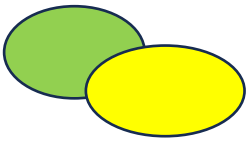	دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی شود بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می شود. دانش عمومی دانش غیر موثق و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد. دانش علمی به دلیل اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است. دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد. دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند، بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می پذیرند و به مرور متناسب می شوند. از این رو هر دانش علمی، با هر دانش عمومی سازگار نیست.